

Behandeling

Multi Systeem Therapie (MST)

De inhoud van MST

MST ofwel Multi Systeem Therapie is een onderdeel van de Unit Systeeminterventies van de Viersprong. Het is een intensieve vorm van behandeling waarbij de behandelaar het gezin meerdere malen per week in de thuissituatie bezoekt en 24 uur per dag bereikbaar is. Daarnaast zijn er contacten met bijvoorbeeld de leerkracht of werkgever. De behandeling duurt maximaal 5 maanden. Het centrale uitgangspunt van MST is dat het antisociaal gedrag van de jongere meerdere oorzaken tegelijk heeft: kenmerken van de jongere zelf, het gezin, de vriendengroep, de school en de buurt. De aanpak van het antisociale gedrag bestaat uit het verminderen van de risicofactoren en het versterken van de beschermende factoren in alle leefsysteem waarin de jongere verkeert.

Het centrale uitgangspunt van MST is dat het antisociaal gedrag van de jongere meerdere oorzaken tegelijk heeft.

MST-PSB voor problematisch seksueel grensoverschrijdend gedrag

MST-PSB is een specialisatie van MST. De afkorting PSB staat voor problematic sexual behaviour. MST-PSB is ontwikkeld en toegesneden op de behandeling van jongeren die ernstige seksueel grensoverschrijdende gedragsproblemen tonen. PSB wordt net als MST uitgevoerd in de natuurlijke leefomgeving van de jongere. Deze intensieve behandeling is gericht op de onderliggende factoren van ernstige seksuele gedragsproblemen, voorkomt uithuis-

plaatsing, verbetert de veiligheid voor slachtoffer, jongere en samenleving, verbetert het sociale gedrag van de jongere en vermindert het risico op herhaling van het seksueel grensoverschrijdend gedrag. De behandeling richt zich op vermindering van alle risicofactoren in het netwerk van de jongere in samenwerking met gezin, familie, buurt, school en vrienden. Deze specialisatie is ontwikkeld in de Verenigde Staten door J. Borduin en anderen en is, net als MST, bewezen effectief.

Doelgroep

De behandeling is bestemd voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar die vanwege hun ernstig grensoverschrijdend gedrag (dreigen) geplaatst (te) worden in een justitiële jeugdinrichting.

Het doel van MST

MST richt zich op het voorkomen van een (her)plaatsing in een justitiële jeugdinrichting van een jongere met antisociaal gedrag en competentievergroting van het gezin. Zo worden ouders geleerd en geholpen de jongere succesvol te (bege)leiden in het gezin, op school, in de buurt en in de vrije tijd.

Het effect van MST

Internationaal wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat MST de recidive van ernstige delicten van de jongeren vermindert, het functioneren van de gezinnen van deze jongeren verbetert en een afname laat zien in uithuisplaatsingen.

Het team

De behandeling wordt uitgevoerd door een speciaal opgeleide MST-therapeut. Om de kwaliteit van de behandeling te waarborgen ontvangt hij wekelijks in teamverband supervisie over de casuïstiek. Indien nodig, kan de thera-

Bureau Jeugdzorg meldt Erik bij de Viersprong aan voor behandeling. Erik is reeds enkele jaren bekend bij justitie door het plegen van een aantal delicten waaronder straatroof, afpersing, heling en mishandeling. Wegens recidive tijdens zijn proeftijd is Erik opnieuw geplaatst in een justitiële jeugdinrichting.

Bij de start van de behandeling worden de factoren die het probleemgedrag van Erik en het gezin stimuleren en afremmen in kaart gebracht. Op basis van deze analyse wordt een plan van aanpak opgesteld. Zo wordt met moeder hard gewerkt aan het zich eigen maken van de opvoedingsvaardigheden die noodzakelijk zijn voor Erik, waaronder het toezicht houden, duidelijke regels stellen en

handhaven middels het consequent straffen en belonen. Daarnaast wordt met moeder geoefend in rollenspelen om neutraler en zakelijker te reageren op Erik's gedrag waarmee hij moeders gevoelige snaar weet te raken.

Om de zware taak voor moeder te verlichten wordt gezocht naar steunfiguren voor moeder. Zo helpt oma met oppassen als Erik huisarrest heeft, is de wijkagent bereid langs te komen als Erik agressief dreigt te worden en steunen vriendinnen van moeder haar in haar strenge pedagogische aanpak en praten haar uit het hoofd dat Erik "zielig" is.

Om de omgang met zijn problematische vriendengroep te stoppen,

wordt een 24-uurs monitor systeem opgezet, waarin moeder, broer, school en wijkagent samenwerken. Tegelijk wordt eraan gewerkt dat Erik nieuwe positieve contacten en activiteiten ontwikkelt. Zo gaat hij tweemaal per week naar de sport-school met zijn broer en komt hij in aanraking met leeftijdsgenoten waar een positieve invloed vanuit gaat.

Gaandeweg verbetert de sfeer in huis en weet moeder hoe ze Erik kan aansturen. Erik bevindt zich niet meer in zijn oude vriendengroep en toont zich gemotiveerd voor school. Tijdens de MST-behandeling heeft Erik niet gerecidiveerd. De behandeling kan dan ook na 5 maanden met succes worden afgesloten.

peut een beroep doen op de psychiater die werkzaam is binnen de Unit Systeem-interventies.

Werkwijze

De MST-therapeut stelt samen met ouders, jongere, gezinsvoogd of reclassering, een behandelplan op, met duidelijke doelen en meetbare uitkomsten. Het is de verantwoordelijkheid van de therapeut om betrokkenen te motiveren voor de behandeling. Vervolgens brengt de therapeut samen met de gezinsleden en andere betrokken personen in kaart welke factoren in de verschillende systemen de probleemgedragingen van de jongere stimuleren dan wel afremmen. Samen met de gezinsleden en andere betrokkenen ontwikkelt de therapeut interventies gericht op specifieke problemen. De interventies worden toegepast en de resultaten gemeten. Eventuele belemmeringen voor succes worden opnieuw geanalyseerd en de interventies worden aangepast. Zo ontstaat een systematische cyclus van probleemanalyse en probleemaanpak die helpt om door de bomen het bos te zien, blijven, zien.

MST, interventies, negen principes

De interventies zijn gebaseerd op een heel scala aan methodieken: gezinstherapie, echtpaartherapie, oudertraining, individuele therapie met een ouder, ontwikkelen van steunend netwerk voor ouders, individuele therapie met de jongere, vaardigheidstraining met de jongere, organiseren van een psychisch consult, assesment en behande-

ling van middelengebruik, assesment van vrienden en vrije tijd van de jongere en het ontwikkelen van pro-sociale alternatieven, consulteren van leraren of werkgevers, coördineren van activiteiten tussen gezin, school, justitie en andere instellingen. MST tracht zoveel mogelijk gebruik te maken van evidence based interventies zoals die zijn ontwikkeld in de (cognitieve) gedragstherapie en de strategische en structurele gezinstherapie. Alle interventies moeten voldoen aan de volgende negen principes:

1. Het belangrijkste doel van assesment is inzicht te krijgen in de samenhang (de "fit") tussen de bepaalde problemen en hun bredere systemische context.
2. Therapeutische contacten benadrukken het positieve en gebruiken de krachten in de verschillende systemen als hefboomen voor verandering.
3. De interventies versterken verantwoordelijk gedrag van ouders en jongere en verminderen onverantwoordelijk gedrag van gezinsleden.
4. De interventies zijn gericht op het hier en nu, op concrete actie en hebben betrekking op specifieke en helder omschreven problemen.
5. De interventies zijn gericht op gedragsreeksen (interacties) binnen en tussen de diverse systemen.
6. De interventies passen bij het ontwikkelingsniveau en de ontwikkelingsbehoeften van de jongere.
7. De interventies vereisen een voortdurende (dagelijkse of wekelijkse) inspanning van de gezinsleden.

8. De effectiviteit van interventies wordt voortdurend geëvalueerd vanuit verschillende perspectieven en de therapeut neemt verantwoordelijkheid om belemmeringen voor succes weg te nemen.
9. De interventies zijn gericht op generalisatie en handhaving van de ingezette veranderingen door 'empowering' (competentievergroting) van de ouders of verzorgenden om in de behoeften van de gezinsleden in de diverse systemische contexten te kunnen voorzien.

Wetenschappelijk onderbouwde behandeling

Om de MST-therapeut direct aan te kunnen sturen op zijn/haar werk samen met de opvoeders, worden opvoeders enkele malen door een onafhankelijk bureau gebeld met vragen over de MST- of MST-PSB behandeling. Daarnaast vragen we opvoeders en jongeren aan het begin, aan het einde en na de behandeling om enkele vragenlijsten in te vullen om te kunnen volgen of de behandeling effectief is, om deze bij te kunnen stellen en om nieuwe behandelvormen hieraan toe te kunnen voegen. De gegevens worden geanonimiseerd verwerkt.

Gemeente betaalt de behandeling

De gemeente betaalt de behandeling voor jongeren tot 18 jaar. De Viersprong controleert na aanmelding of zij een contract heeft met de gemeente waar de ouder met gezag woont. Vanaf 18 jaar wordt behandeling vergoed uit het basispakket van de zorgverzekering.

Rechten en plichten

De rechten en plichten van de cliënt zijn te vinden in onze leveringsvoorwaarden, te vinden op de website van de Viersprong. Indien het gezin in behandeling komt, worden deze tevens beschreven in de behandelingsovereenkomst.

Aanmelding

Om een jongere aan te melden kunt u telefonisch contact opnemen via (088) 7656 707. We vragen u dan om een aantal noodzakelijke gegevens, waaronder het burgerservicenummer van de cliënt en mailadressen. Wanneer in het telefoongesprek wordt besloten over te gaan tot verwijzing vragen wij u om de volgende stukken toe te sturen:

- Een verwijfsbrief van huisarts, medisch specialist, jeugdarts of een beschikking van de gemeente.
- Beschikbare rapportage.
- Toestemmingsformulier cliënt: een verklaring waarin de cliënt en (bij jongeren tot 16 jaar) de ouders instemmen met het toesturen van de gegevens aan de Viersprong.

Centraal postadres voor schriftelijke aanmelding:

de Viersprong
Unit Systeeminterventies
Postbus 7, 4660 AA Halsteren

Zodra de schriftelijke aanmelding binnen is wordt deze multidisciplinair besproken om een inschatting te maken welke vorm van behandeling het meest passend is. Bij vragen hierover kan onder andere een oriënterend intakegesprek tot een besluit bijdragen. De behandeling wordt aansluitend zo snel mogelijk opgepakt. In de tussentijd is een teamlid voor de verwijzer bereikbaar om informatie te verstrekken over het beloop van de aanmelding en om eventueel mee te denken over tussentijdse oplossingen om de periode tot start van de behandeling zo effectief mogelijk te overbruggen.

Adresgegevens

De poliklinieken van de Unit Systeeminterventies van de Viersprong zijn gevestigd in Breda, Bergen op Zoom, Den Bosch en Rotterdam. Er opereert ook een MST-team vanuit Dordrecht. De adresgegevens van de poliklinieken vindt u op de website www.devierversprong.nl